

AGRICULTURA

REVISTA AGRÍCOLA CATALANA

DIRECTOR: AUGUST MATONS

Doctor en Ciències Agràries

Cap del Servei Tècnic d'Arbres fruiters de la Mancomunitat de Catalunya

COL·LABORADORS

JOAN AGUILÓ :: LISINI ANDREU :: JOAN ANGEL I GENÍS
JOAN ARUMÍ :: LLORENÇ BADELL :: JOSEP R. BATALLER
GUILLÉM DE BENAVENT :: LEANDRE CERVERA :: ALBERT
DANEO :: P. C. DANÉS I CASABOSCH :: FRANCESC DOU
M. FAURA I SANS :: PERE J. GIRONA :: PERE GON-
ZÁLEZ :: LLUIS GUITART :: JOAN GUITERAS :: MANUEL
LLENAS :: PERE J. LLORT :: ARNEST MESTRE :: CRISTÓ-
FOL MESTRE :: JAUME NONELL I COMAS :: FRANCESC
NOVELLAS :: VICENS NUBIOLA :: C. OLIVERAS I MASSÓ
CARLES PI SUÑER :: JAUME RAVENTÓS :: JOSEP M.ª RENDÉ
M. ROSSELL I VILÀ :: JOAN SALOM :: JOSEP M.ª SOLER
I COLL :: SEGIMON VANDRELL :: ERASME D'YMBERT

VALERI SERRA I BOLDÚ (SECRETARI)

SUMARI

La lluita contra la mosca de l'oliva, per *August Matons*. — El diabló de l'ave-
llaner, per *Joan Aguiló*. — Els Sindicats a la segona Fira de Mostres, per
J. Rovira V. — Els polisulfurs, per *Francesc Planas*. — La X Assemblea de
la «Unió de Vinyaters», per *Ramon Derch*. — Comentaris. — Informació
vinícola, per *Pere J. Llort*. — Informació oleícola, per *Lisini Andreu*. —
Noticiari. — Notes del Departament d'Agricultura de la Mancomunitat de
Catalunya. — Consultori, per *Cam*.

Direcció i Administració: Escudellers, núm. 10 bis - BARCELONA

Bàscules
caixes per a
cabals
Pibernat
Parlament, 9
Barcelona

Agricultors!

Empleeu juntament amb els
adobs químics o orgànics el

Fertilitzador
Radiactiu H. B. C.

MARCA **"U. R. T"**

que és un poderós estimulants
de la vegetació que augmenta
les collites d'un 20 a un 50 %

De venda en les principals cases d'adobs

LA HISPANENSE INDUSTRIAL
Y COMERCIAL, S. A.

BARCELONA
Bruch, 42
Tel. S. P. 678

MADRID
Argensola, 4
Tel. M. 4146

SOCIETAT ENOLÒGICA DEL Penedès

(Societat Anònima) Continuadora de

SERDÀ, ROS C.^A - Vilafranca del Penedès

PREMSES CONTINUES "MABILLE"

Les més perfeccionades : Les més sòlides : Les més econòmiques

BOMBES DE VEREMA "MABILLE"

Instal·lacions modernes per a Cellers Cooperatius

Productes Enològics : Aparells d'anàlisi de vins

Adobs químics : Sofres i Sulfats

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

AGRICULTURA

REVISTA AGRÍCOLA CATALANA

Dies de sortida: 5 i 20 de cada mes

Subscripció: Barcelona, any: **Pessetes 9** - Fora: **Pessetes 10** - Estranger: **Pessetes 11**
Número solt: **Pessetes 0'50**

La lluita contra la mosca de l'oliva

Dos són els procediments que actualment poden recomanar-se per a combatre la mosca de l'oliva: el d'En Lotrionte i el d'En Berlese. Un i altre consisteixen en posar a l'alcanç de la mosca, que és molt llaminera, una substància dolça enverinada.

PROCEDIMENT LOTRIONTE

Es el que més s'emplea a Itàlia on ha donat magnífics resultats; pot dir-se que pràcticament és l'únic mètode usat pels olivicultors d'aquell país i recomanat oficialment pel tècnics que l'han experimentat durant varies anys amb el major rigor.

Consisteix en penjar dels arbres, uns feixos de brosta d'olivera mullats amb una substància dolça enverinada. Per a evitar que les pluges rentin el feix enduent-se el verí, els brots es cobreixen amb un petit sostre de llauna, de teula, d'uralita, de cartró cuiró, etc. Pot emprar-se qualsevol material, escollint sempre aquell que resulti més barat i de duració més llarga. També van bé les llaunes velles de petroli, però s'han de netejar prèviament amb lleixiu bullent per a fer desaparèixer la olor de petroli que, en lloc d'atraure les mosques, les fa fugir. La llargada del sostre no cal que sigui major d'uns 35 centímetres; les ales, han de mesurar uns 10 ó 12.

Com que aquest any anem retrassats i en la lluita contra la mosca, un dels factors més importants és l'oportunitat, si no teniu sostres podeu prescindir d'ells penjant els feixos a sota de branques gruixudes que els protegiran del sol i de les pluges. L'any que ve, amb temps, posareu els sostres aplicant el mètode amb tota rigorositat.

Fórmula a usar. — La fórmula que recomanem és un xic diferent de l'original d'En Lotrionte; és més econòmica i en la pràctica té la mateixa eficàcia. És la següent:

Melassa...	50 quilos
Arseniat de sosa anhidre (amb el 60 per 100 d'anhidrid arsènic) ...	2 »
Acid bòric ...	2 »
Borat de sosa ...	2 »
Aigua, fins a...	100 litres

La melassa és la substància dolça que atreu la mosca; l'arseniat és el verí; l'àcid bòric i el borat de sosa serveixen per a impedir que la barreja fermenti i s'alteri.

Es prepara de la següent manera: En uns 20 litres d'aigua, es dissolen l'arseniat, l'àcid bòric i el borat de sosa (com que la dissolució és lenta, el millor es preparar-la el dia abans); en un altre recipient es posa la melassa i es barreja amb altres 20 litres d'aigua. Després, aquesta melassa així diluïda, es tira en la solució d'arseniat remenant enèrgicament. Per últim s'afegeix l'aigua necessària per a fer els 100 litres.

En la fórmula indicada, per a fer més evidents els efectes, pot augmentar-se la dosis d'arseniat, però això no és indispensable.

Preparació dels feixos i del sostre. — Es preparen a casa mateix. En la part cóncava de la teula (si s'usa una planxa de llauna o cartró cuiro s'ha de plegar) es posa un manat no gaire atapeït, de brots d'olivera, secs i tendres, barrejats. Serveixen molt bé els brots que s'obtenen en fer l'aclarida i s'han d'escollir els que estiguin més ramificats per a que el feix resulti amb més recons i forats. Els brots han de sortir un xic de cada costat del sostre per a cridar les mosques que hi van pel dolç i per a estar a la fresca, en les hores de calor o reparar-se quan plou. Amb dos filferros es lliga el feix al sostre però de manera que sobri filferro per a poder subjectar-lo després a l'arbre. Per a que no hi hagi moviments, el millor és fer quater forats en casa sostre, encarant-los de dos en dos, per a fer-hi passar els filferros. El feix està així preparat; s'ha d'enverinar. Es posen tots de cara a l'aire, un al costat de l'altre, i amb un pinzell o amb un polvoritzador es mullen completament amb la solució verinosa. Quan s'han secat es poden penjar al arbres.

Si es vol poden penjar-se als arbres abans de enverinar, i això es fa després amb el polvoritzador.

Número de feixos que han de posar-se. — S'acostuma a posar un feix a cada arbre. Però si aquest és molt gran o si l'olivar no està isolat o si està enclavat en una zona infestada per la mosca, el millor és posar-ne dos, un a cada costat per a estar més segurs. Quan és un sol propietari el que fa el tractament ha de posar dos o tres feixos en cada un dels arbres del contorns de la finca per aturar i matar les mosques que vinguin dels olivars veïns.

Manera de posar els feixos. — S'han de lligar fort, apoiant-los a la branca per a evitar que el vent arrenqui o rompi els sostres. Així serveixen per varis anys seguits i cada any només cal renovar els romputs i afegir unes quantes rametes tendres als feixos.

Convé penjar els sostres a una rama grossa per a que els defensi, però s'ha de cuidar que els feixos quedin ben visibles a la mosca i a l'operari que ha de polvoritzar-los.

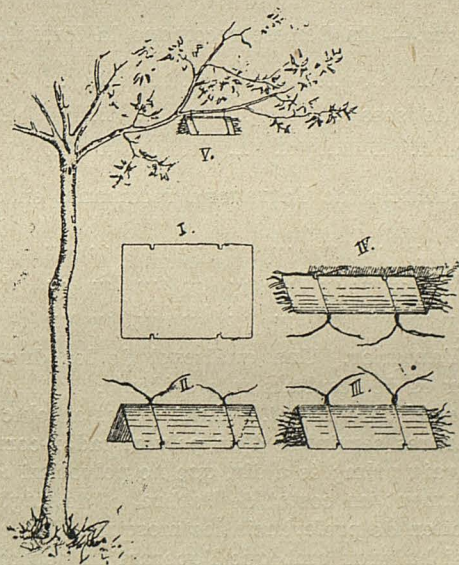
Per a facilitar la feina d'aquest operari, han de posar-se tots d'un costat, possiblement a mig dia, que és on la mosca acostuma a anar amb preferència. Demés cal que estiguin prou alts per a evitar desgràcies.

Època de penjar el feixos. — S'han de penjar el més aviat possible, de manera que el verí pugui donar-se en l'època més oportuna per atacar les primeres mosques que apareixin.

Els feixos han d'estar a punt d'ésser enverinats *durant la florida o immediatament després*.

Època d'enverinar els feixos. — Lotrionte recomana amb la major insistència, que la primera polvorització es faci *durant la florida o immediatament després*. De l'època en la qual es fa aquest primer tractament depèn, en bona part, l'èxit de la lluita. Per això no s'ha de retrassar.

L'acció del verí dura per un temps variable: mentre es vegin perles de melassa, el feix atreu i mata les mosques. Però el seu poder és proporcional al número de les perletes, què com gotes sòlides, penjen dels

I. Tros de llauna per a fer el sostre. — II. Sostre a punt de rebre el manat de brots. — III. Sostre a punt d'ésser penjat a l'arbre. — IV. Sostre a punt d'ésser enverinat. — V. Sostre penjat a l'arbre

brots. Quan llur número s'ha reduït, s'ha de fer una nova polvorització, i això s'ha de repetir sempre que la quantitat de perles hagi disminuït. *El feix ha d'estar sempre molt brut de solució verinosa.*

La polvorització es fa mirant que el líquid entri bé en el feix i el mullit tot, però sense llançar-ne. En general, en cada tractament, es gasten de 4 a 5 litres de suc per 100 feixos. Un operari tracta, en un dia, de 500 a 1,000 arbres.

Acostumen a ésser suficients quatre tractaments:
 el primer durant la florida o immediatament després;
 el segon a mig juliol;
 el tercer a mig agost;
 el quart a mig setembre.

En els anys de forta invasió se n'ha de fer un altre en la primera desena d'octubre; si n'hi ha poca, en canvi, s'en fan tres solament.

Aquestes dates són aproximades; en la pràctica s'han d'adelantar o retrassar segons la quantitat de solució verinosa que embruti els feixos.

Per assolir la més completa eficàcia cal procedir tal com indiquen aquestes instruccions.

PROCEDIMENT BERLESE

Es un mètode recent, però pot confiar-se en la seva eficàcia, car és una modificació racional de l'antic procediment de Cillis del qual s'elimina el perill d'afavorir el desenrotllament de la *negrilla* modificant la composició de la fórmula verinosa i reduint el número de tractaments. Demés, ha estat aplicat amb èxit per alguns propietaris de la comarca de Tortosa.

Fórmula a usar. — En Berlese recomana la fórmula següent:

Aigua	100 litres
Arseniat de sosa	200 grams
Melassa	10 quilos

El Consell Provincial de Tarragona recomana, en canvi,

Aigua	100 litres
Arseniat de sosa... ..	300 grams
Melassa	15 quilos

poc diferent de l'anterior. Una qualsevol de les dues pot emprar-se. La segona, potser és de resultats més evidents.

Manera de fer el tractament. — Amb aquesta solució verinosa s'han de arruixar els arbres servint-se d'un polvoritzador corrent, proveït d'un brec que dongui raig prim; és a dir, que no polvoritzi el líquid.

Es mulla solament un costat de l'arbre, el de migdia, que com s'ha dit, és el que habiten de preferència les mosques. No cal mullar tampoc tot el costat; n'hi ha prou amb que l'operari en passar, vagi movent la canya en sentit vertical per a que quedi enverinada una porció suficient de copa.

La quantitat de líquid que ha d'emprar-se ha d'ésser aproximadament, *de la tercera part d'un litre per arbre*, encara que aquest sigui gran. No cal gastar-ne més, car augmenten les despeses i es podria afavorir el desenrotllament de la *negrilla*.

Número de polvoritzacions. — En Berlese indica solament dues polvoritzacions: la primera en la primera desena de juliol, la segona a mitjans d'agost. Però mentre aquest procediment no hagi estat experimentat llargament, el millor, per a evitar dolorosos fracassos, és augmentar els tractaments. Més tard, l'experiència ens dirà si els podem reduir.

S'haurien de fer per això quatre tractaments, en les mateixes èpoques indicades pel procediment Lotrionte, és a dir:

- el primer durant la florida o immediatament després;
- el segon a mig juliol;
- el tercer a mig agost;
- el quart a mig setembre.

En cas de pluja després d'un tractament, s'ha de repetir la polvorització per a que la mosca pugui ésser enverinada en tot moment.

* * *

Un qualsevol d'aquests dos procediments poden usar els olivicultors. Aplicats bé, tots dos donaran resultats.

Però s'ha d'advertir que per a que assoleixin el màxim d'eficàcia és necessari que *la mosca trobi veri en tota època i en tots els arbres*; és a dir, és necessari que el remei sigui aplicat per tothom. En cas contrari, els resultats no seran tan bons, i en lloc de salvar tota la collita se'n salvarà solament una part.

AUGUST MATONS

El diabló de l'avellaner

PERTANY aquest insecte a l'ordre dels *Coleopters*, sub-ordre *rynchophores*, família *curculionide*, tribu *balanine*, genre i espècie *Balaninus Nucum*. Mideix uns deu mil·límetres, té el cos cubert de pèl curt que li dona un color terrós, i el cap amb rostre en forma de trompa en arc, molt desenrotllada; en la trompa s'inserten les antenes plegables, característiques dels curculionides; en l'extremitat de la trompa i amb lleuger augment s'observen les mandíbules juxtapostes. Messotorax molt sortit, elitres amb els costats posteriors guarnits de pels curts i dobles, feinurs amb reïmflements; l'últim anell tarsal porta ungla.

La forma especial de la trompa, l'inserció de les antenes en la mateixa i el formar aquestes colze, dona a l'insecte un aspecte especial, que justifica el nom vulgar de *diabló* amb que se'l coneix.

En anys en que les calors són tardanes no apareix fins als primers de maig; si les calors són primerenques a mitjans d'abril es veu ja.

Es insecte que es nutreix dels sucus àcids dels fruiters; és per això que ataca a les fulles i fruits mig fets, especialment, dels noguers, cirerers, pereres, pomeres i presseguers, preferint les varietats més àcides.

En el genre *balaninus* hi ha l'espècie *Balaninus Tesselatus* que ataca també l'avellaner. Es més petit, mideix uns sis mil·límetres, més groc que el *balaninus nucum*, amb taques negres als elitres. Aquests no prenen la forma cònica de l'abdòmen, com en el *balaninus nucum*.

En els avellaners del camp de Tarragona no's trova altre *balaninus* parassit de l'avellaner que el *balaninus nucum*.

*Dany*s que el *balaninus* causa als noguers, cirerers, pereres, presseguers i serveres.—Els fruits picats dels noguers, es coneixen per uns punts negres, que es fan més grossos fins que la nou mor.

Si pica les cireres quan són molt petites, s'assequen; si ho fa quan ja quasi estan madures, es podreixen començant pel punt picat.

Les peres i pomes són també atacades pel diabló; aquests fruits tenen altres comensals que viuen amb el *balaninus*: el *Rinchites Baccus*, de color roig daurat i el *Phyllobius Oblongus* de color moreno fosc.

Els fruits dels presseguers i cerveres picats per aqueix insecte, es moren secant-se abans de madurar.

Danys que el diabló causa als avellaners.—Als avellaners els ataca en dos períodes distints; el primer període és aquell durant el qual l'insecte cerca únicament aliment àcid; durant el segon cerca l'avellana per a fer la posta i perpetuar l'espècie. És difícil de calcular la valor de les pèrdues ocasionades en un i altre període; però és de creure que són més importants les del primer període, per més que els nostres cultivadors creguin el contrari.

L'estudi i observació de l'insecte, plantejen les següents consideracions; el nombre de picades a fruits que pot donar el *balaninus nucum* en el primer període és infinit; l'insecte cerca alimentar-se. Mentre que el nombre d'aquelles que és capaç de donar per a fer la posta; destrueix quasi tantes avellanes com ous té per pondre.

Si recordem que les incisions o picades del diabló en un i altres cas són mortals pels fruits, més en el primer període, que en el segon, com veurem fàcilment es compendrà que els estralls més grossos són els del primer període.

Primer període.—Demés dels fruiters dels quals hem parlat se'l pot observar picant els fruits embrionaris de l'avellaner, tres o quatre picades com punxades d'agulla a cada fruit, arribant després a ferir el punxó del foc que no resisteix a les incisions i mor amb les avellanes picades.

En aqueix primer període fereix així mateix el peciol i limbe de la fulla, més el peciol, i el limbe són massa durs, i el diabló és molt gandul i del seu treball vol treure'n el màxim rendiment possible.

Segon període.—En aqueix ataca únicament i exclusivament el fruit de l'avellaner; una vegada l'insecte ha arribat a l'època de fer la posta, aproximadament a la segona quinzena de juny, busca les avellanes i amb la trompa, pacientment, hi fa un forat, es gira i amb l'extremitat abdominal deposita un ou en cada un; si deposita dos ous, els cucs que d'ells sortiran no podran viure; en una avellana no hi ha menjar per a dos, i el més dèbil serà víctima del més fort i coratjós.

No tots els ous depositats en les avellanes són viables, produint cucs o larves; hi ha molts ous que per causes desconegudes no arriben a avivar-se; en aqueix cas l'avellana, anc que ferida, es desenrotlla fins a madurar.

Les ferides o incisions del segon període, per a facilitar l'entrada de l'ou al fruit no són totes mortals com hem dit.

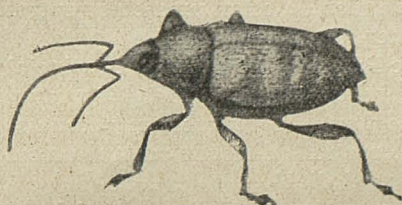
Passats vuit o deu dies l'ou s'aviva en cuc sense potes, blanc, encorvat i deformat per a l'estància en l'avellana, amb orguens bocals desenrotllats proporcionalment a les transformacions del mitjà en que viu; quan l'avellana és un teixit tendre, tendres són els seus orguens bocals que endureixen fins al final de la vida larvària, que és quan ha de sortir de l'envoltori llenyós. El forat de sortida serà del tamany del seu cap; basta que aquest passi, que per més que siguin de doble tamany el coll i ventre, ja passaran també; amb les seves contursions i moviments s'aprimarà, aflluint els líquids de dins a fora.

En el fruit s'alimenta del grà, substituint-lo per les seves dejeccions i en juliol, quan arriba al seu complet desenrotllament quasi sempre cau de l'arbre amb el fruit i foradant la closca amb els orguens bocals, surt enterrant-se per a passar l'hivern, en nimfa o crisàlida. No sempre cau

el cuc del diabló contingut dintre de l'avellana hospitalària, conjunta-ment amb aquesta; de vegades no cau l'avellana, i llavors el cuc, fent el treball ja dit, es desprèn del fruit, i a l'ésser en terra es colga, com hem dit, per a passar a l'estat de crisàlida o nimfa, i aparèixer en la pròxima primavera en insecte perfecte.

Les avellanes foradades hospitalàries del diabló, queden buides de grà i contenen dejeccions de l'insecte; els nostres culliters les coneixen amb el nom de *xialets*.

Aqueix insecte prefereix els arbres emplaçats en llocs ombrívols als que estan en llocs molt solejats, i els dies de calma als ventosos; en aquests abandona l'arbre per a amagar-se entre els forats que mai falten en la terra de dessota; en un dia molt ventós hem vist aqueix balaninus amb el cap verticalment dirigit en terra, les antenes plegades i la trompa servint com de barrina per a penetrar-hi mitjançant la tracció del primer parell de potes.

El diabló amb les antenes obertes

Continuació de l'espècie.—El *balaninus nucum* es continua d'un any per l'altre per les següents formes, que constitueixen una generació. L'insecte perfecte apareix en primavera; en juny depósita els ous en les avellanes; l'avivament es verifica als vuit o deu dies; l'estat larvari o de cuc dura aproximadament un mes, fins que en juliol surt de l'avellana i es colga en terra, transformant-se en nimfa o crisàlida; aqueix estat de mort aparent, dura la resta d'istiu, tardor i hivern, per a reviure l'insecte en la primavera; els estats ou, cuc, nimfa o crisàlida i insecte perfecte, constitueixen una generació; el nostre insecte en dotze mesos fa una sola generació.

Té demés un altre modo de continuar-se; en estat d'insecte perfecte. En aqueix estat es salva de les calors d'istiu, i freds d'hivern, amagant-se entre els munts de pedres i brosses, sota l'escorça i fusta dels arbres, en els forats del terreny i en mig els espais que queden entre les pedres dels marges que tan abunden en les partides castigades pel diabló; aquests són els més primerencs i els més afamats.

En els fruits de *juvenal* (*Verbascum Boelavi*) i de *carpons* (*Verbascum Tapsus*) plantes que es fan en els boscos, en les carboneres es troba un insecte tan semblant al diabló que els pagesos d'algunes comarques tenen el convenciment de que es tracta de la mateixa espècie. En excursions pels pobles flagellats pel balaninus, varem oir tal notícia i la creguérem, sinó certa, almenys probable, fins que conversant un dia amb D. August Matons, sobre el diabló, va assabentar-nos que ell havia esclarit l'opinió dels pagesos fent determinar els insectes per ell capturats en les plantes recordades, pel nostre gran entomòleg D. Josep Bofill i Píschot, que els classificà en l'espècie *Gymnotrum tetrum* Fabr.

Manera de combatre la plaga.—El procediment antic consisteix en sacudir de bon matí els arbres, per a que l'insecte no salti com ho fa quan calenta el sol; arreplegar en una borrasa, que s'ha posat sota, els insectes que cauen.

Aqueix procediment és molt car, poc útil i de greus conseqüències; solament es poden aprofitar poques hores pel treball, s'ha de repetir cada dia, doncs diàriament es posen nous insectes en els arbres, que si bé paguen amb la vida el mal que han fet amb llurs picades a les avellanes, al caçarlos ja han picat.

Els arbres sotmesos al diari sacudiment verifiquen les funcions d'absorció i de circulació anormalment, es tornen cloròtics i la vegetació es paralitza.

Ultra això, sacudint, els ocells marxen dels arbres, es destrueixen els nius i les postes, i de protectors d'ocells que debem ésser, ens convertim en enemics. Entre les nostres aus insectívores, els russinyols, fan gran caça de cucs de diabló; estan amatents esperant la sortida del cuc de l'avellana per a fer-se'l seu.

En 1918 l'il·lustre President del Consell Provincial d'Agricultura i Ramaderia de Tarragona, Don Josep Vidal i Barraquer, va indicar-nos lo molt convenient que fóra, emprenguessim ordenats treballs d'investigació en el laboratori, per tal de trobar un tractament pràctic, econòmic i segur per a combatre el diabló.

Les nostres investigacions de Laboratori, i les comprovacions en els camps d'estudi, ens permeteren publicar en agost del mateix any una monografia del diabló amb el tractament per a combatre'l.

La fórmula que proposarem, que difundirem en conferències l'any següent, i aplicarem en els camps de demostració de Vilaplana, és la següent:

Aigua	100 litres
Arseniat de sosa anhidric, del 60 per 100 de riquesa en anhidric arsènic	200 grams
Calç en pasta	1 quilo

Es prepara aquesta fórmula, dissolent l'arseniat en l'aigua, com si fos sulfat, i s'afegeix després la calç, remenant-ho bé; s'aplica amb màquina com les de sulfatar la vinya, procurant mullar lleugerament tot l'arbre. La despesa es insignificant, doncs, a Vilaplana amb dos quilos d'arseniat de sosa i deu de calç ferem dos tractaments en un camp de 500 avellaners de 20 anys, varietat *negreta*. Els jornals foren, tres dies un peó pel primer tractament i tres pel segon.

Com hem dit, ferem i recomanarem dos tractaments amb aquesta fórmula, el primer a principis de la segona decena de maig i el segon als últims dies del mateix mes. El resultat convincent.

En parlar-ne no podem resistir la temptació de transcriure les paraules del propietari dels dos camps de demostració de Vilaplana, Don Francesc Aixelà Monté. «També dec dir-li que en els dos camps de demostració fins ara tan perjudicats de *balaninus*, amb el tractament tal com vostè l'aconsellà i dirigí, no hi ha un dos per cent de xiulet, mentres els altres anys era més del setanta per cent».

JOAN AGUILÓ

Els Sindicats agrícoles a la segona Fira de Mostres de Barcelona

A n'aqueixes manifestacions de treball, de vida i de progrés que Catalunya dona amb motiu de les Fires de Mostres que es celebren a Barcelona, no hi podia faltar, encara que no fos sinó per demostrar llur actuació i palesar llur força, l'Agricultura catalana, representada per els Sindicats Agrícoles amb les seves cooperatives de producció i venda.

La pagesia catalana es va transformant ràpidament. El pagès de la nostra terra no és ja el pagès de la rondalla i del porró, sinó que

Stand dels Sindicats

és l'home modern que s'ha fet càrrec de la seva situació, que té iniciatives i les executa, que ha bastit grans edificis i ha esmenat gran capitals, que veu un més enllà darrera de les muntanyes que l'envolten.

I aqueix despertar i redreçament en vers la vida moderna de relació mundial, havia de cristalitzar en manifestació col·lectiva al costat, conjuntament amb les altres esferes de la riquesa nacional i el barceloní curiós i el negociant de fora, tot veient màquines moderníssimes, robes llampants i altres mil manifestacions del talent, de l'enginy i del treball, ha passat per davant de la caseta dels Sindicats Agrícoles, i tot parant-s'hi, ha admirat el nostre esforç, ha alabat els nostres productes bellament transformats i ha vist, en fi, que l'Agricultura, soca del cor-

nulent arbre de la nostra riquesa, ocupava dignament el lloc que li pertanyia i era forta i ferma per a soportar el brancam i al ensems donar-li prou sava.

I això que eren pocs enguany els Sindicats que hi van concorre. I és de doldre, però ho hem de dir també, perquè no hem d'enganyar-nos. L'Agricultura catalana ha fet molt en manifestar-se, però podria fer molt més, deu fer molt més.

Si *uns quants* Sindicats reunits donen l'impressió de lo molt que és ja avui Catalunya sots l'aspecte social-agrari, ¿quin concepte se'n formarà el món el dia que siguin tots els qui aportin el seu esforç, el petit esforç, per a manifestar-se?

Entre els que elaboren i transformen productes en edificis moderns, els qui ho fan en magatzems de lloguer, els que reuneixen fruits i venen en comú i altres quina vida es ben pròspera, hi ha avui pot ser més de tres cents Sindicats que podrien concorre, que haurien de concorre a aqueixes Fires, ja sigui en busca de mercats, ja sigui tan sols com una mera exposició de lo que produeixen per a conquistar compradors.

Si cada un d'aqueixos Sindicats consignés en els seus pressupostos la quantitat de quinze o vint pessetes anyals destinades a la Fira, a una sola Fira, si voleu, de les dues que cada any se'n projecten, el departament de l'Agricultura catalana, no ho dubteu, seria el millor, el més vistós i el més interessant de cada Fira i segurament el que millor resultats en tocaria.

Per això els Sindicats cal que l'experiència de les passades els alligonin i les proves d'afecte i admiració els estimulin per a perseverar en aqueixa empresa i augmentant de cada vegada més la concurrència, fins a arribar a fer manifestació total de la nostra organització.

J. ROVIRA V.

Els polisulfurs

ENTREM de ple a la campanya vitícola, i per cert amb circumstàncies ben perilloses pels vinyaters, els fenòmens climatològics es produeixen de tal forma que no tardarem molts dies en escoltar el clamoreix de diverses encontrades de nostra terra respecte a l'iniciament de malalties, com són l'oidium i mildiu, que poden ésser per nosaltres un veritable desastre.

El viticultor intel·ligent ja està a l'aguait de tots aquests esdeveniments; ell ja veu que amb la forma que s'han produït els darrers temporals de pluges, han estat de sobres profitoses per a la fecundació dels esporos del mildiu i desenrotlló de les bacteries del oidium, i les proves de ço les veurem entre quinze dies, quan les dues enfermetats, afavorides per les circumstàncies apareixeran a nostres vinyars, llavors vindrà l'esglai general, i ja sap tothom que quan veiem les vinyes infestades, rarament podem cantar victòria; és necessari, doncs, ens previnguem, i de ço vaig a tractar en aquestes humils ratlles.

Moltíssims son ja els que tenen els ceps blaus de sulfat, moltíssims son també els quins han tirat sofre al matí, i a la tarda ha tret la pluja, i quins efectes podem nomenar-los ben nuls, ¿què devem fer, doncs, davant de la ineficàcia del sofre?... no tenim altre remei que tornar a l'ús dels tan discutits sucx sofrats.

L'any passat, que el sol escampava la seva virtuosa llum i donava el màxim de calor als nostres vinyars, va ésser quan apreciàrem l'insuperable valor dels sofrex, no es va perdre ni un cinc per cent de collita; aquest any ja és ben al revès, ens recorda perfectament aquella campanya de l'any divuit, quan es discutia l'eficàcia dels sucx sofrats fins i tot amb certa classe d'apassionaments; aquelles memorables dates

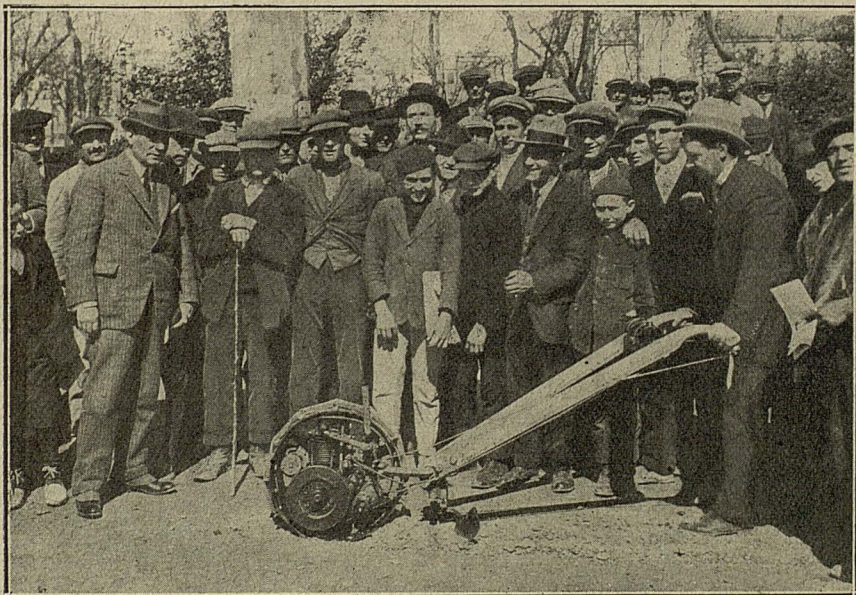
La motofanga S. O. M. U. A.

passaren, i quasi tothom es va formar un criteri seré i pràctic referent a l'aplicació dels dits sucx, i quin en resum estic segur que la majoria de vinyaters el comprenen així; quan el sol escalfa, el sofre és indiscutible; en anys plujosos els polisulfurs són insusituïbles.

Jo conec perfectament els molts inconvenients que té l'aplicar els sucx sofrats; en primer lloc, degut a la seva causticitat, ataca els metalls, com és el coure que vesteix les nostres màquines, però cal fixar-se que val més perdre l'import d'un petit desgast que no la collita. Un altre inconvenient és l'aplicar els polisulfurs quan els ceps són massa frondosos, és a dir, del juny per endavant; degut al nombros fillatge es fa difícil poguen ruixar amb perfecció els raïms, i així s'han donat casos de vinyes tractades en aquestes circumstàncies, en quines el fillatge restava completament indemne, mentre que el fruit amagat entre els pàmpols es perdia miserablement; per ço jo no

sóc partidari d'aplicar els polisulfurs tot el temps de la campanya, sinó amb preferència al començament, quan es poden ben mullar totes les parts del cep, allavors l'eficàcia del suc és ben remarcable; i molt al contrari per allà el juny o juliol, es pot fer el mateix tractament, però tenint molt en compte de donar una bona sofrada després de la ruixada.

L'eficàcia dels esmentats sucs no depén del sol fet d'aplicar-los, sinó de la forma; d'aquí venien moltes de les discutides incidències d'ara fa tres anys; és necessari fer un bon treball perquè puguin donar un resultat satisfactori; convé mullar el cep perfectament en totes les seves parts, si un sol brot o pàmpol no rep la medicina, n'hi ha prou de ço perquè es perdi totalment; doncs hi ha una diferència grandiosa entre els efectes d'aplicar el sofre o el polisulfur, el primer, encar que la seva

L'Utilitor

pols no cobreixi tot el cep pot fer els mateixos efectes, doncs que els gasos que es produeixen al batre-hi el sol tenen contactes directe i eficaç sobre tots els orguens verds; no essent ben bé així pel polisulfur, quin, degut a la concentració del sofre, sols opera en els brots que toca.

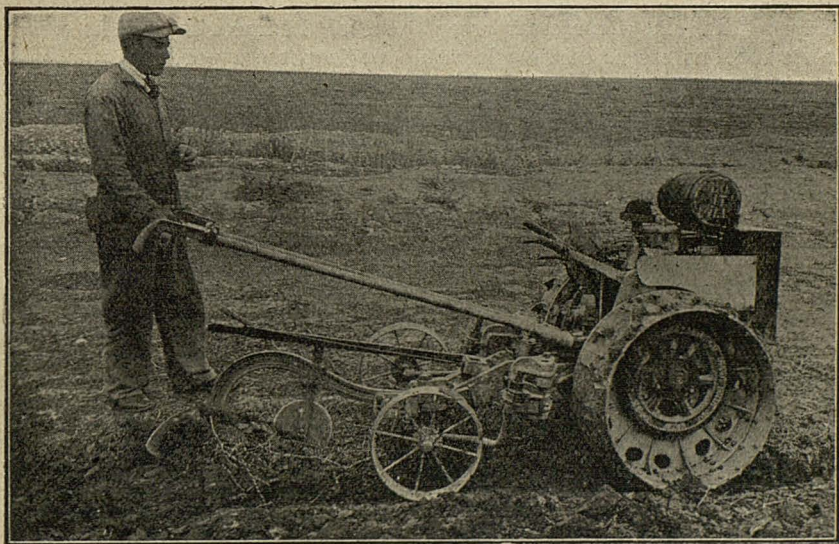
Era la meva intenció en aquest petit article donar un crit d'alerta, exposant, encar que breument, les conseqüències que pot tenir pel vinyater el no estar previngut, i remarcar la necessitat d'aplicar de nou els sucs sofrats, prenent com a base l'acció del temps, que és la principal; les meves paraules no són les de un tècnic, però, fiat amb la meua poca experiència, i al gran efecte que professo a l'agricultura, a quins serveis poso tota la meua voluntat, no dubto que per poc que hom faci i digui, és fer un gran bé a la nostra causa.

FRANCESC PLANAS

La X Assemblea de la "Unió de Vinyaters"

MONTBLANCH, l'històric i nobilíssim capcentre de la Conca de Barberà, hostatjà fraternalment enguany un triat i nombrós aplec de vinyaters i delegats de la Unió, arribats de llunyanes comarques, desitjosos de complir la disposició reglamentària, però, així mateix, interessats en discutir les ponències proposades.

Ofrenà la «Joventut Nacionalista» son casal, i en el teatre, que expressament inaugurà, va reunir-s'hi la desena Assemblea, que presidí En Francesc Santacana, amb els senyors Simó i Marí i altres conceillers regionals, junt amb els secretaris escrutadors, senyors Jaume Foraster, de Montblanch, i Josep Compte del Pla de Cabra.

El Do-it-all

Llegida i aprovada que fou l'acta de l'Assemblea de Mataró per el senyor Mateu Rosinés, el secretari de la Unió, En Josep Marí, va llegir la Memòria del exercici transcorregut, remarcant la baixa de preus i l'isolament dels països, finint amb un detall de les tasques portades a terme. Recordà als presents la pèrdua de dos volguts consocis: En Ramón Rendé i En Joaquim Pujol.

Volgué la Presidència reclamar l'atenció dels assembleistes en els moments que atravessem per a que fossin ben considerades les qüestions que es presentaven a la discussió, i dirigint un prec als presents per a que coòperessin a l'obra d'interès comú, concedí la paraula a nostre redactor En Pere J. Llor, nomenat pel Consell Regional per a la presentació dels termes.

Nostre company, en un estudi de conjunt, recordà l'exemple que oferia la Conca que fou país misèrrim i mostra avui una poixança filla de l'esforç i de la voluntat. Recordant als precursors, tingué justos mots de lloança pels Esplugas, Rendé, Talavera i malaguanyat Poblet.

Els dos temes que vos seràn presentats—deia—per els competents ponents senyors Mari, lletrat i ferm defensor, i marquès de Camps, ja probadíssim fins en l'exercici oficial de la Direcció d'Agricultura, tenen, ademés de llur significació i valua, la particular circumstància d'ésser una síntesi de totes les campanyes que es porten fetes.

Senyalant el mecanisme de la crisi, que té una gran part de fonament amb un empelt de temença exagerada, analitzà els fenòmens mercantils d'una brusquetat ciclònica que produeixen desnivells i congestions que conduïxen a caigudes. Fèu, a aquest propòsit, un coteig de tendències econòmiques salvadores per a declarar que ni es possible un procediment protector ni una fórmula borrarora amb rèpliques de reciprocitats, car el malestar essent general, l'empobriment dels tresors de les nacions essent comú a la valua de la pesseta portant remarcable diferència amb les monedes d'altres països, calia conformar-nos a un oportunisme econòmic adequat als diferents moments que iriem trobant. Per ço fuetejà la indolència dels governants, les interessades campanyes industrialistes, l'aspecte egoista dels mercats veïns, que més tenien de competidors que de amics, per tal que nostre company declarà que no podíem fitar la solució salvadora en França, ni en tal o qual nació, sinó en els *mercats*.

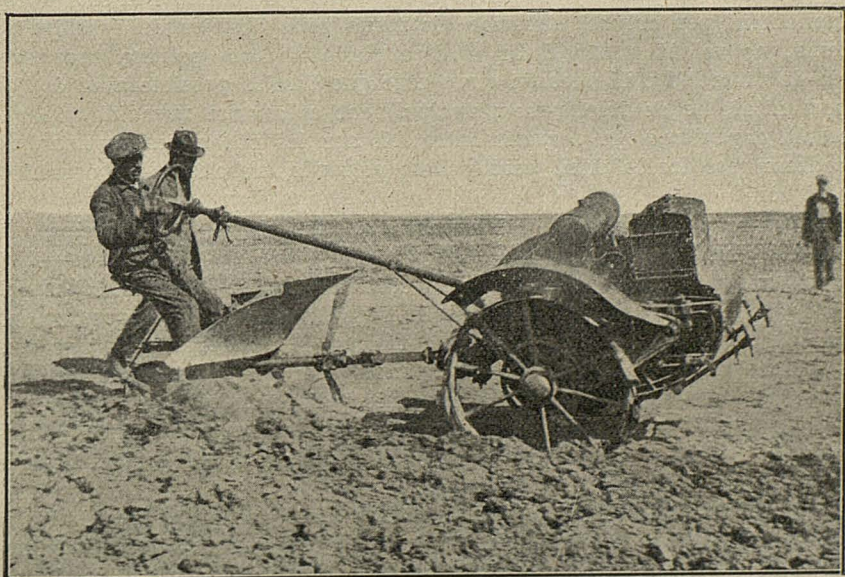
Considerant que l'estament vinyater trobava desatencions al reclamar mitjans salvadors, recomanà més estreta unió i digué com aquest xredí ressurtia del tema primer, més que comportava noves pràctiques i la modernització del reglament de la Unió de Vinyaters, amiga de posar-se a to amb les circumstàncies. És evident—deia En Llor—que no manca ja la associació, be que restin de fora un bell munt de forces; no pot negar-se que Sindicats, caixes i cellers cooperatius venen anyalment a sumar-se a la nostra vida social com filials de la Unió, mes els hi manca nervi, nexa i direcció; això, sols la Federació podrà procurar-ho. Anant nodrint o apretant el cercle, serem forts i serem escoltats, mes per a conseguir-ho, cal refer i reformar la part estatutària tal com proposa la ponència.

Referint-se a la segona, conferida al senyor marquès de Camps, la declara negativa si d'ella se n'esperava un resultat ràpid, però que amb vistes al pervindre, era substancialment un tema afirmatiu.

Establí nostre amic les cinc graus exponents del tema sots llurs aspectes individual, corporatiu, municipal, regional i nacional, per a veure que si pertoca al vinyater produir bo i econòmicament, millorant i acreditant els productes, calia ajudar-se en la esfera social de les associacions i federacions, pròdigues en intèrvenis; que era funció primera dels municipis la que fités uns regismes fiscals dreturers i una política cultural tècnica i econòmica; afegia en l'ordre dels deures de la humanitat, la creació de concursos, camins secundaris i esperonament del crèdit; i la competència de l'Estat, digué en l'estudi de la darrera exponent, està en portar a observància unes severes lleis d'higiene, l'orde-

nació catastral amb millors i més justes valoracions de la propietat territorial, llei d'associació agrària, intervencions a les societats de crèdit, auxilis en les tarifes carrilaires i marítimes pels transports de la terra, tractats de comerç i primes a l'exportació i l'ajuda al fonamentar el crèdit agrari.

Acabà criticant les murmuracions xorques dels que tot ho troben rematadament bo o totalment pèssim i dirigí un prec a la Premsa per que es fes ressò dels afanys, refrescant-los amb un aire de fervent optimisme, car si els diaris ajuden, nostra propagació de remeis serà més faenta, i si nosaltres fem ço que es degut, tot anirà arribant, car amb nostre esforç i damunt d'ell està Déu.

L'Agro

Tema I.—Féu la glossa del tema que li era encomanat, el seu ponent En Josep Marí, dient que l'associació en general podia compararse al torrent circulatori de la sang en l'organisme humà. Ell beneficia a tots les membres si està ordenat o els malmet si és deficient o infeccionat. Creu, per tant, que cal un anàlisi de ço que s'ha fet, de ço que pot fer-se i de com podrà fer-se i així trobarem que moltes associacions agrícoles sols tenen de tals el nom, no els fets; trobarem el manquement en mantes legislacions com les del mullatge i transports; ens sortiran al pas les campanyes de disgregació tan diferents de les del comerç.

Escatint les conclusions, afirmà que la fita primera estava en la propagació i organització dels sindicats locals amb caixa rural i cellers cooperatius annexes, seguint-los de prop un Banc Nacional Agrari i relligant el tot en federació. La Unió de Vinyaters està ben capacitada de les necessitats del present i per ço presenta a l'Assemblea una revisió reglamentària que faciliti i condueixi als fins indicats.

Considerant el destorb que l'egoisme particularista representa, la Unió refermava l'aspiració per una llei d'associació obligatòria de tots els agricultors.

Intervingueren en la discussió de les conclusions i del reglament els senyors Rendé, Talavera, Llorç, Foraster, Robert i senyor Marquès de Camps. Les conclusions sigueren totalment aprovades i amb lleugeres esmenes i aclaracions ho fou també l'articulat del reglament.

Tema II.—La sessió segona, empalmada amb la discussió final del tema precedent, fou esmerçada en l'estudi dels mitjans i orientacions a prendre per a remeiar l'actual crisi vitícola, tema encomanat al senyor Marquès de Camps.

Deixant de banda — començà dient — que jo hauria refusat el comanament per creurel superior als meus bons desitjos de resoldre el tema, no volent puntualitzar si escauria o no una política aranzelària de protecció o lliurecanvi quan crec que l'única possible avui és l'oportunitat, he de referir-me principalment a la crisi mundial que reclama organitzacions variadíssimes. Ni ara les podem improvisar, ni podem resoldre la crisi, però podem paliar-la treballant pel demà. I això com?

Quatre punts de vista se'ns mostren: l'individual, el municipal, la Mancomunitat i l'Estat. Vegem-los.

El vinyater ha de seleccionar els cultius i refugir el vinyat espès per fer-lo abançalat, amb molts adobs, més de forma que sigui positiva, ço és: un màxim rendiment amb una mínima despesa, resultats que sols s'obtenen dins de l'associació i cooperació per que elles ens donen un grau de resistència, un munt d'elements i disponibilitats.

En l'ordre municipal va en primer terme desgravar els vins de l'impost de consum, i tutelar el vi que obtinguem creant els casiers-mostres que puguin llegitimar procedències.

La funció de la Mancomunitat podria ésser cooperativa cuidant del resort crèdit, fonamentat en l'estalvi de les caixes rurals i amb concessions de crèdit de forma garantida sobre el crèdit personal, fill de l'honradesa i laboriositat. Quan la Mancomunitat conti amb mitjans, podrà crear una Caixa de Crèdit. Un altre important medi, ja en vies de fet, serà aquell que intensifiqui el trassat i extensió de carreteres regionals i camins vehinals que facilitaran i abaratiran els transports de productes, mercaderies, adobs, etc.

L'Estat, que en el ram de Foment ens té gaire be desatesos, ha de concedir-nos especial atenció, i aquí recordà la major subvenció arrencada pel senyor Cambó al seu pas pel ministeri: 100,000 pessetes de subvenció als Sindicats i altres tantes a la ramaderia. Les xifres han d'ésser majors en els pressupostos i s'han d'equiparar les consignacions al grau d'intensitat de la vida agrícola i l'exportació. Ha de vetllar l'Estat pèr la puresa del vi, de les marques que van als mercats exteriors perquè no surti de casa més aigua que most. Vingui, doncs, la llei de declaració de cullita i guies de circulació. Ha d'intensificar la cultura enològica dotant-la de superiors consignacions.

Aludí en aqueix punt al senyor Oliveras perquè exposés quan serà possible determinar les regles d'equilibri i norma dels nostres vins. Ja hi ha abastament d'anàlisi; cal la llei definidora.

S'ha d'intensificar l'exportació puix que el consum no abasta i menester serà que es recerqui tractar, més no amb el punt fals de partida de nacions favorescudes, com ens hi ha fet escarmentar Suïssa. Que les tarifes de transports siguin ordenades i no vinguem a trobar-nos que d'un 10 saltem a un 35 per 100 d'encariment.

En moments com els actuals s'han de concedir bonificacions a les "acines cooperatives sobre els drets que graven l'alcohol, facultant-les per a cremar el 50 per 100 del vi dels seus associats.

I si s'ha parlat d'associació forçosa i la tenen ja els estaments comerç i indústria, per què no s'ha d'instaurar en l'estament agricultura?

L'allusió al senyor director de la Enològica de Reus, motivà el bell parlament del Sr. Oliveras portant-lo a declarar amb exemples i demostracions que la tasca de les enològiques estava virtualment terminada mancant sols l'estadística d'acoplaments. Que el treball es gran, bé es veu i per això és més meritori amb els migrats recursos que tenim.

L'ensenyança ha d'ésser integral, ço és: parlada, escrita, vista; sols així serà pràctica i ho serà tant més que per manca de cultura tècnica es perden uns 200 milions de pessetes a Catalunya en la riquesa amillarada de vinya.

En ordre als anàlisis per a les regles enològiques que se'n segueixen — s'han fet un un sol any 30,000 dictàmens i ni un ha merescut la més lleu contradicció. Cal fer molt i molt farem, terminava, i al so del refrà català «ajudem-nos que Déu ens ajudarà».

Posades a discussió les conclusions del tema segon, foren unànimement aprovades.

Tingué acabament la sessió segona amb l'aprovació de comptes, nomenament dels senyors Compte i Masdeu per a revisar comptes i amb l'elecció o reelecció dels consellers regionals senyors Santacana, Subirats, Balcells, Capdevila, Aguilera i Forasté.

Abans de donar-se per finides les tasques, el president, senyor Santacana, dirigí una alocució als assembleistes per a remarcar que els remeis de la crisi depèn més de l'esforç dels vinyaters que de l'auxili d'altri, i que un bon fonament del problema tal volta es trobaria en la diferenta concepció de les coses que ens envolten i que a Catalunya mirem altrement que en certes regions vitícoles. No diríem que fos culpa de la massa, més sí dels elements que la dirigeixen.

Cal, doncs, deia nostre bon amic, que procurem despertar el sentiment d'identitat en l'apreciació dels problemes que ens afecten.

La sessió de clausura va celebrar-se el matí del diumenge, 1.er de maig i fou verament remarcable, tant pel nombre de presents, com per les autoritats i representacions reunides a l'escenari i així mateix per la vàlua de les adhesions rebudes.

El senyor Talavera, comenat del parlament de terme, féu una hermosíssima i clara síntesi de la X Assemblea, recomanant la solució única possible que està en confederar-se.

Referiren seguidament un bell munt de conceptes, adhesions i entusiasmes, els senyors Marií, Oliveras; batlle senyor Foguet; Plebà, Rnt. Viñas, Rendé, Cuadrada, i el diputat pel districte, senyor Maristany; Guarro, en nom de la Mancomunitat i coronà l'acte el sensat parlament del Dr. Santacana qui, com president de la Unió de Vinyaters, exposà

quelcom de la crisi, de les necessitats que reclamen urgentment les corporacions rurals; l'afany de millorar la vida vinyatera amb la lluita que sigui menester, amb els crítics negatius, amb el mal comerç.

Remercià a tots el concurs i esforç, i terminà reclamant l'apoi que refermi als directors de la Unió en el compliment del deure, alleugerint-los-hi les responsabilitats amb llurs consells i assistència.

Visita als cellers cooperatius

Integren la Federació de la Conca de Barberà 27 sindicats, dels quals, 15 amb celler cooperatiu. La Federació de l'Alt Camp de Tarragona, la componen 14 sindicats i d'ells, 7 amb celler cooperatiu.

Espuga.—Sindicat i Celler per unes 15,000 cargues i amb projecte d'ampliació de locals per unes 10,000 més.

Montblanch.—Sindicat i Celler en construcció amb una cabuda de 12,000 cargues.

Barbarà.—Sindicat i dos Cellers: el vell amb unes 16,000 cargues; el nou (magnífic!) per 15,000.

Pira.—Celler per 11,000 cargues. Modest, però ferm.

Rocafort de Queralt.—Societat Agrícola i Celler per una cabuda de 8,000 cargues, gairebé totes de vi clar.

Sarreal.—Sindicat Vinicultors amb Celler de 20,000 cargues. Sindicat Agrícola amb Celler de 8,000 cargues.

Cabra.—Sindicat Agrícola i Celler per 4,000 cargues. Societat Agrícola per 4,000 cargues més.

Pla de Cabra.—Sindicat Agrícola i Celler per 13,000 cargues. Caixa Rural que en aquest any *ha operat per la friolera* 3.000,000 de pessetes entre 240 socis totals.

Santes Creus.—Sindicat Agrícola i Celler de 6,000 cargues.

Aiguamúrcia.—Sindicat, Caixa Rural i un Celler Cooperatiu quasi model, 24,000 cargues.

Alió.—Celler per a 10,000 cargues.

Valls.—Sindicat, Caixa i Celler Nou divinament bastit i util·lat, al peu de la via; per 24,000 cargues.

I aquí, posem-hi esforços de capital i de crèdit i estalvi i prestació i miracles a dojo. Poseu-hi entusiasme, ideals, zel, abnegació, bona fe, encert. Poseu-hi l'ajuda de la Mancomunitat, en petita escala, car no arribà a temps de l'empenta cooperativista que era viva i urgentment sentida.

Mes, sobre tot, posem-hi l'acció decisiva del Banc de Valls, una entitat que és digna de lloança i que la gent pagesa del Camp i de la Conca venera amb més que justos motius d'agrahiment.

AGRICULTURA, vol aquí fer-se'n ressò.

RAMON DERCH

COMENTARIS

Cóm augmentar la producció de les patates?

Tot sovint podem veure com un tram de patateres massa favorescudes per la vegetació, donen poc fruit: tot se'n va en ramera, es sol a dir. Realment, amb que la planta tingués les branques i fulles necessàries per a la vegetació li sobren totes les altres. Més, quantes són?

Basat en aquesta observació Mr. Flary aconsella que quan els troncs del tubèrcol acaben de sortir sobre la superfície del caballó, i tenen una alçada de 10 centímetres aproximadament, es tallen tots els brots excepte els dos centrals, tenint cura de que no en brotin d'altres, amb la qual cosa diu que s'assegura la major i més perfecta producció, i demés l'avenç en la collita d'uns quants dies.

L'experiència diu que ha demostrat, a Mr. Flary, que el tubèrcul en té prou per alimentar-se amb els dos brots deixats, i com d'aquesta manera no es perd el suc de la planta alimentant brots inútils, per això el fruit es produeix de tamany més gran.

El plet de les aigües de Lanós

Temps enrera, l'any 1917, el Departament francès de l'Ariège va atorgar autorització a la Companyia de ferrocarrils del Midí, per a obtenir un salt de força obtinguda amb aigües de l'estany de Lanós, desviant-les subterràniament.

Si les aigües d'aquest estany neixessin en terra francesa i discorressin per territori de la veïna república, no hi hauria res a dir, però lo greu és, que el riu Carol neix a França en el massís del Carlit, recorre en sa devallada cap a la plana la vall de Carol i entra a Espanya per la Cerdanya catalana per ajuntar-se al Segre, anant a desembarcar al Mediterrani.

En iniciar-se el projecte, En Francesc Albó i Martí publicà un substanciós fullet demostrant la injustícia i iniquitat d'aquest projecte, baix tots els aspectes jurídic i internacional. Feia una crida al poble català i exhortava els representants en Corts, per tal que defensessin els drets que tenim a l'aigua del riu Carol. Els diputats de les terres lleidatanes foren convidats a aprestar-se a la defensa dels recs de la província de Lleida amenaçats de mort privant-li al Segre d'aquest afluent i, àdhuc comptavem amb l'apoi de Mr. Emmanuel Brousse, diputat pels Pireneus Orientals, que esposà el seu parer en un fullet titulat «Un projet inacceptable».

La cosa quedà morta, més ara rènax amb més mal aspecte i el senyor Brousse ja no diu que és inacceptable. El senyor Gay de Montella ha publicat un article estudiant-ne l'aspecte internacional, exhortant al nostre Govern al coneixement del projecte, per tal de que segons lo estatut en el tractat de Límits s'examini tècnicament el problema.

Per dret natural, per dret administratiu i per dret internacional, tenim tota la raó.

Ens he la donaran?

Els olis d'oliva i els de llavors en el Senat

El senyor Marquès de Camps ha parlat en el Senat, de la conveniència de concedir la lliure exportació de l'oli i, parlant en nom de la olivicultura catalana ha reclamat la total exportació, puix àdhuc així no quedarà desatès el mercat, amb l'avinentesa que hi ha d'utilitzar els olis de llavors per a oferir un bon oli per al consum.

Naturalment, se li han tirat a sobre en nom de la necessitat de deixar ben assortit el mercat i blasmant contra els olis de llavors que han qualificat de perjudicials a la salut i d'enemics de la salut; desentenant-se de la qüestió el Marquès de Camps afirma que els coupages amb olis de llavors, en res perjudiquen a la salut i, sinó que ho diguin els senadors que són metges.

I prou, prou, surt el Dr. Pulido i diu que sí, que ja està estudiada la qüestió, i pot dir que els olis de llavors no tenen condicions nutritives.

A la qual cosa li contesta el Marquès de Camps que sí, que en hotels i restaurants tots hem menjat olis que en duen adicionats d'aquells de llavors i els trobem esquisits i hem cregut que eren de Nice, ara que està de moda dir que són els millors.

«Cap a la part del Pireneu...»

Maragall — que al Cel sigui — voldrà perdonar-nos si el retreiem sense músiques, car els temps no estan per solfes; més s'escau recollir una veu que d'aquell indret ens arriba.

Un *vigneron*, En Coste, ha fet estampar un treball del qual extracitem unes soles línies. Diu:

«Le plus simple bon sens indique que la crise économique persistira tant que la production agricole et industrielle sera obligé de nourrir cet innombrable troupeau de fonctionnaires inutiles».

Això, que està escrit a Nimes, ens ve com la baga al dit aquí on hi tenim «la burocràcia» més empedernida que regenten els senyors «Favor, Mòmio, Cacic i Companyia, S. A.».

Tots n'experimentem els efectes de els seus *dividendos* i *accions* i els resultats dels seus Consells d'Administració i Gerència. Molts són en nombre els *gendres*, però som molts més els *primos*, i a ells i a nosaltres arriben, més en raó inversa al quadrat de les distàncies, les gràcies del regent del ram o subsecció, dit Ministre.

Ministre — (de ministro, as, are). en l'accepció postrera, d'Agricultura, (a) Foment, ve a significar «el que administra els Auxilis Espirituals, vulgo l'Extrema Unció que sols es dóna al qui a fet a tots».

«Soy el primero en dolerme», deia, per lloc comú, el de tanta. Sí, ell és el primer, i nosaltres els darrers. Ell es dol... de la nafra nostra. I això fins que a Déu plagui, o bé portant el remei a les darreres línies d'En Coste:

«Notre bureaucratie devra se résigner à une réduction de gré ou de force».

I si fos aquella dita tan catalana, de que «per força els penjen?.....».

INFORMACIÓ VINÍCOLA

Hem reposat en tasques de l'escriure, però hem posat tota la nostra atenció en la situació dels vinyats i dels vinyaters per a veure si trobem una orientació que fos esperançadora, car no valia la pena l'anar repetint xifres i comentar encalmaments.

Al reprendre la feina, ens trobem en un dels moments de major agitació que de temps venien covant-la les consciències dels vinaters. I així, en sols uns dies hem llegit les assemblees magnes de la Manxa, Montblanch, Saragossa, València que mostren amb llurs conclusions generals l'angoixa d'un estat agudíssim que reclama solucions d'urgència. Ja va fent via quelcom que avans teníem molts per impossible; ja s'avença la idea de la Confederació Nacional Vitícola; ja és tema el frau perquè unes lleis vinguin a barrar-lo; ja la injustícia dels impostos fiscals al vi per l'avorrible via dels consums, té clams irats; ja la crisi esperona i els dorments dels ministres troben interrompuda la pau que es prometen de les solucions automàtiques.

Però, a l'ensem, aquelles brusquetats de la curva termo-baromètrica que un dia gens llunyà retreiem en estos comentaris, han tingut tremenda i tangible realitat. Moltes són les vinyes que el fred no ha deixat brotar cremant-ne els brots atrevits després d'una bonança traïdora; les congestes han fuetejat amb la pedra bon nombre de ceps que havien escapat de les gelades; les pluges a doll han amarat talment la vinya que arreu ixen les màcules cendroses del mildiu tant amenaçadores que molt serà no descapdellin una intensitat criptogàmica de les que deixen recordança. Els danys, greus i massa generals, estan a la vista i hem entrat en el període de floració amb un estat verament insòlit de desigualtat en les plantes quina característica és de brotació anèmica.

Mal any, lectors vinyaters; tan mal any que fins els més optimistes, hi perden el vell veure en perspectiva; tan mal temps, que fins els comerciants més revassejats han de donar la nota de reviscolar l'esperit caigut al prometre-li un bri de confiança en una petita intensitat exportadora. Llegiren les informacions mercantils, sens dubte, i allí trobarien la poruga nota del primer pas alcista. Mal any que ens envocalla a tots perquè n'esdevingui la urgència de procediments en ço que sigui possible fer-hi al greuíssim estat vinyater.

I no pensessi que els retrucs hagin estat tan sols per a nosaltres. Informeu-se, si us plau, en el dir de la gent d'altres regions, en les revistes agrícoles i comercials, i arreu trobareu el mateix sentit: crisi i crisi com poques se'n registren i de tota mena d'indrets, al punt que a França ha quedat reconeguda amb el nom de *désastre*, per antonomasia. Fins els periòdics netament mercantilistes no poden refugir allí d'influència d'alça de preu que comenten però enquimerats en senyalar un encalmament de les transaccions que la curta estiva justificaria, si, además, no hi anés conjunta la resistència del productor en cedir a les ofertes desastroses.

I altre tant per casa, bé que amb menys força de cohesió entre pagesos, si bé amb l'alarma dels comerciants que recelen un daltabaix si

això no troba uns viarany's més de bon caminar. El ministre de Foment sembla ha declarat que la crisi de la indústria vinícola l'està preocupant per a cercar-li un auxili que la deslliuri del flagell que la malmet. I cregueu, vinyaters, que quan el sò arriba d'un tal indret, és que l'incendi s'abrandia amenassador.

Preus? — El grau-hectòlitre, als cellers del colliter és: 1'75 a 2 pessetes els negres; 1'75 a 1'90 els rosats, i 2 a 2'10 els clars.

Síntomes de probable activitat exportadora, ho són: la millora dels valors estrangers respecte la pesseta; la reanusació del préstec a França; alguna sollicitud dels països nordencs i una relativa abundor de medis de transport. Tarifes i salaris semblen també anar minvant per a conduir-nos a més fàcil resultat d'eixides. Veure'm qué n'eixirà.

PERE J. LLORT.

INFORMACIÓ OLEÍCOLA

Aquests darrers dies han estat de veritable expectació, esperant que el problema de l'exportació es resolgués d'una manera o altre; més fins ara res en concret s'ha fet, quedant el decret tal com va publicar-se i sense que surti ni una gota d'oli cap a l'estranger.

Els oliaires catalans i aragonesos varen veure amb el decret, defraudades llurs esperances i tots pensaren que estava fet per afavorir els olis de certa regió. Però no ha estat així puix també aquestos dies els andalusos, han aixecat el crit al cel demanant-ne la modificació.

L'Assamblea celebrada pels exportadors a Madrid, va portar molts bons aires, car tothom creia que el ministre els atendria, més desgraciadament es varen equivocar; després de donar-los moltes esperances, es trobaren al dia següent amb que el senyor Cierva havia canviat de pensament i no volia modificar res.

A Barcelona, dies després es celebrà una assamblea de productors, fabricants i exportadors d'Aragó i Catalunya i s'acordà demanar al Govern un percentatge més gros per a exportar els nostres olis i la supressió dels bons.

Fins al moment d'escriure aquestes ratlles res sabem de la modificació i no seria d'estranyar que aquesta no vingués fins d'aquí a un mes o dos, si aleshores convé a qui té a Madrid la paella pel mànec.

Ens sembla que el regisme de bons no va bé pels nostres olis i no ceiem, tampoc, que ens sigui favorable una limitació d'exportació, encara que en el repartiment es dongui preferència als olis aragonesos i catalans. Lo millor és una exportació lliure, igual per totes les regions. Seria aquesta la única manera de convèncer al Govern que els olis que són preferits a l'estranger són els que es produeixen a les nostres terres.

El mercat ha tingut moltes oscil·lacions; s'han fet bastantes compres i també moltes ofertes.

La diversitat de preus ha estat la característica puix hi ha hagut moments en els quals les ofertes, per part dels compradors, han pujat

més de dues pessetes per canti, així com s'han ofert també preus molt baixos.

Els olis bons han estat sostinguts; s'han fet operacions amb Borges-Lleida i Tortosa.

Les classes mitjanes, han estat, si caic o no caic, més quasi no s'han mogut de puesto.

Les classes dolentes, molt fluïxes, cotitzant-se a preus molt baixos.

A Andalusia i a Toledo, aguanten fort, més sembla que comencen a cedir; si això fos així, es passarien hores sèries en el comerç dels olis, car el dia que aquestes regions comencin a vendre, si no ve res que sostingui el mercat, els preus aniran avall.

Penso que els olis bons, tant d'una contrada com d'altra, s'aniran sostenint. Els dolents aniran per avall. Els mitjans passant pel camí dels dolents.

Les pròximes collites es presenten bastant bé i encara que, generalment presentin bon aspecte, es pot assegurar una mitja collita fent el promig d'una plaga i altra.

Els mercats estrangers estan indecisos, mes assenyalen també la baixa; la puja que els de Tunis varen fer en sortir el nostre decret prohibint, dic donant l'exportació, va fer que en un dia guanyessin 100 francs, però això ha durat poc i ja tornen els preus a estar a l'entorn de 520 francs als ports italians o francesos.

També els olis de llavors van arribar a pujar bastant i es cotitzen a l'entorn de 250-275 francs.

Els mercats americans o sigui els consumidors d'oli en llàunes, també han mostrat aquests dies certa activitat; però nosaltres, sols hem pogut donar preu i els tractes s'han fet amb oliaires estrangers que són els únics que poden exportar, car no obstant no tenir sobrant d'oli, tenen l'exportació completament lliure.

Els olis de pinyoles en el mercat nacional han tingut, aquests dies, alguna demanda, fent que els seus preus pugessin de 8 a 10 cèntims per quilo.

LICINI ANDREU

NOTICIARI

Per tal de divulgar el coneixement dels ocells útils i perjudicials a l'Agricultura, el Consell Provincial de Foment de Barcelona ofereix als Sindicats Agrícoles, Junes locals de Plagues del Camp, Ajuntaments i mestres públics i particulars, uns cartells a propòsit per a ésser fixats amb màximes i preceptes sobre la protecció que es mereixen els aucells.

— *La Mutual Agrària ha celebrat la seva tercera assemblea a Manresa, en el local de la Cambra Agrícola Oficial del Pla de Bages.*

Després d'aprobar el balanç, el senyor Miquel i Cuscó disertà sobre el «Segur Agrícola obligatori a Espanya».

— *La Condenseria del Segre, establerta a Balaguer, ha sofert una transformació en son regisme, quedant convertida en una Societat anònima baix la gerència de D. Gaspar Lluch.*

— *S'ha celebrat un acte de propaganda agrària en la Societat d'Agricultors de Moja*, per tal d'impulsar la construcció del celler cooperatiu projectat.

Hi parlaren els senyors Bertran, professor del poble, Rosinés, administrador de la U. V. C., i mossén Josep Maria Rovira, de la Junta de Defensa Vitícola de Catalunya.

Presidí l'acte D. J. Mestres i Comas, president del Sindicat, en companyia de tota la Junta directiva.

— *El Directori de la Sucursal a Barcelona del Banc Rural*, ha reunit en Assamblea a les Federacions Catòlic-Agràries de Catalunya i Balears.

Parlaren els senyors Sàenz de Barés, delegat de la Federació Nacional i don Desideri Canals, president de l'indicat Directori.

Havent presentat en aquell acte la dimissió de President del Consell directiu don Josep Maria Cartes, fou elegit per a substituir-lo don Josep Vidal i Barraquer.

— *El senador senyor Elías de Molins* ha presentat al Senat una proposició de llei les bases de la qual van encaminades a simplificar i desgravar els traspassos de la propietat rústica.

— *L'Institut Agrícola Català de Sant Isidre* ha adreçat una comunicació al ministre de Foment dient-li que, malgrat la disposició de 23 d'abril manant l'extricte compliment de les disposicions protectores dels ocells, continuen vulnerant-se.

— *A l'Arbós del Penedès* s'han començat les obres per a construir un local on s'installarà una destiladora rectificadora d'alcohols de vi.

L'Unió de Vinyaters de Catalunya i el President de la Federació de Sindicats han acordat establir a València un servei permanent d'informació vitícola, on podran dirigir preguntes totes aquelles entitats i particulars que ho desitgin.

— *En el local del Celler Cooperatiu* ha celebrat junta general el Sindicat Agrícola de Terrassa, per a examinar la situació econòmica del Sindicat i de la seva secció de viticultura. Tots els presents aprovaren els comptes i quedaren satisfets del perfecte estat de funcionament de dita entitat.

— *El Consell provincial de Lleyda*, en sa darrera sessió acordà publicar una cartilla divulgadora de fórmules insecticides, en atenció la haver rebut denúncies de una invasió de pugó en els ametllers, i haver-li demanat el Sindicat Foment Catòlic de Bellvís la manera de destruir la cuca de l'alfals.

També acordà oficial als pobles limítrofes a la província de Osca, on es presentà l'any passat la llangosta, recordant-los les prevencions que, segons la llei, deuen practicar-se durant el mesos de juny i juliol, per tal d'evitar-ne la propagació.

— *La Federació Agrícola de l'Ebre* va a implantar una instal·lació per a neutralitzar i deshidratar 10,000 litres diaris d'oli, havent causat aquesta decisió un excel·lent efecte, puix a més de tractar l'oli dels associats, es disposa la Federació a neutralitzar els olis dels culliters particulars.

— *El Sindicat Agrícola de Sant Joan les Fonts* ha creat una Caixa Rural, havent ja presentat els estatuts per la qual ha de regir-se, al Govern civil de Girona. Començarà a operar amb 5,000 pessetes recaptades entre els seus socis.

— *Els Sindicats catòlics de la Federació de Valladolid* han celebrat un'Assemblea, en la qual hi ha fet un notable discurs l'arquebisbe doctor Gandàsegui, tractant de la terra i de la propietat. Afirmà que la terra la donà Déu a l'home per a conrear-la i perquè visqués dels seus fruits. De aquí que la propietat particular no sigui de dret civil, ni depengui de l'Estat, ni tan sols constitueixi una posició social, sinó que sigui de dret natural.

Acabà afirmant la necessitat de la Sindicació i dient que l'Encíclica de Lleó XIII, *Rerum novarum*, és la carta magna que defineix els drets de patrons i obrers.

NOTES DEL DEPARTAMENT D'AGRICULTURA DE LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

Ha aparegut a la *Gaceta* una disposició autoritzant la lliure exportació dels guarans, prohibida feia més de dos anys.

Iniciada la campanya pels serveis de Ramaderia, ha estat secundada per la Junta Regional de Ramaders del Regne, l'Institut Agrícola Català de Sant Isidro, la Cambra Agrícola de Vich i el Diputat a Corts Don Josep Zulueta.

A l'objecte de preparar el Concurs de bestiar boví del país que es celebrarà a Berga avui, el Cap dels Serveis de Ramaderia D. M. Rossell Vilà ha donat algunes conferències en varis pobles del Bergadà.

El Concurs de bestiar lleter que devia celebrar-se a Vich i que fou sospès per motius sanitaris, havent desaparegut les causes que el feren ajornar, es celebrarà el dia 19 d'aquest mes.

Els Serveis de Ramaderia de la Mancomunitat de Catalunya, desitjarien que tots els Ajuntaments i Sindicats Agrícoles que han rebut circulars consultant la dada més apropiada per a la celebració de Concurs, remetessen, quant més aviat millor, aquest extrem de la consulta.

Els alumnes de la classe de Patologia vegetal, acompanyats del seu professor D. Jaume Nonell i Comas, han visitat els Serveis del Consell Provincial de Foment de Barcelona delegats de les Juntes de plagues del Camp.

També els de Geologia amb el professor D. M. Faura i Sans i el preparador D. J. R. Bataller, han estat d'excursió a Sant Sadurní d'Anoya, al Tibidabo i a Santa Creu d'Olorde.

Els d'Indústries lleteres han visitat algunes fàbriques de Granollers i Sant Celoni amb son professor D. Josep M.ª Soler i Coll i els de Fabricació de Conserves la fàbrica dels Srs. Martí Codolà i C.^a amb el professor D. Josep Camps.

La secció de Terra campa, ha repartit als camps experimentals de la seva demarcació llavors de *Ulex Europeus*, a l'objecte d'apreciar els resultats que pot donar aqueixa farratgera en les terres de secà.

CONSULTORI

En aquesta secció es respondrà gratuïtament i per torn rigorós, a totes les consultes que facin els subscriptors

F. S., ASPA. — Per a combatre el pugó dels fruiters, usi la fórmula:

Nicotina de 93 a 94 per 100 de puresa...	53 grams
Sabó moll	500 grams
Aigua	100 litres

Es dissol el sabó moll en 2-3 litres d'aigua tèbia o calenta, s'afegeix després aigua freda fins a 100 litres i s'hi tira la nicotina.

El arbres s'han de pulveritzar abans de que les fulles s'enrotllin, car en cas contrari el líquid no arriba a tocar el pugó. Si desapareix el pugó, desapareix la formiga.—Cam.

J. C., BARCELONA. — Pot usa la fórmula recomenada en la consulta anterior.—Cam.

SINDICATS AGRICOLES I VINATERS

PER A TOTA MENA DE
TINES PER A VI, BASSES
PER A AIGUA I
CONSTRUCCIONS DE
CIMENT ARMAT,

LA CASA

LLUIS SANS

Carrer Trafalgar, 14

BARCELONA

TÉ ESTABLERTA
UNA SECCIÓ ESPECIAL DE PRESSUPOSTOS I PLÀNOLS

SOFRE

FLOR-MOLT
: TERRÒS :

Grans refineries a Tarragona de la

Union Sulphur Co., S. A. E.

Representants de la UNION SULPHUR Co., de Nova York i de les RAFFINERIES INTERNATIONALES DE SOUFRE, de Marsella.

PRODUCTES GARANTITS

99 per 100 de puresa per els més importants
LABORATORIS D'AGRICULTURA

A D O B

Noves aplicacions del

SOFRE VERGE

99 per 100 de puresa com a
FERTILITZANT

INFORMES TÈCNICS: Secció agronòmica de la «Union Sulphur Company, S. A. E.», Conde de Romanones, 5 i 5. — MADRID.

PREUS: Apartat 10. - TARRAGONA i oficines MADRID, Velázquez, 64, des del 1.º de gener 1921

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

ARBRES

Selecció d'arbres per a repoblació de riberes

Plançons de POLLS BORDILS

reconeguts en el XIV Congrés de la Federació Agrícola Catalano-Balear, com una de les classes de població de major producció

Carolines - Plàtans - Acàcies

Albes - Pollancs de totes classes

.....

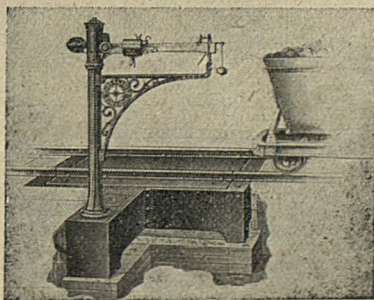
Miquel Bosch Batlle
BORDILS (Girona)

BÀSCULES ARISÓ

LES UTILITZEN EN QUASI TOTS ELS
SINDICATS, MAGATZEMS D'OLIS I
VINS I INDÚSTRIES, PER LLUR DURACIÓ,
SEGURETAT I EXACTITUD

Caixes d'acer per a guardar valors

PER A OBRIR AMB CLAU I SENSE CLAU

Bàscula model 253 per a pesar vagonetes

Demanin-se dibuixos i preus a

ARISÓ - Sans, 12 - BARCELONA

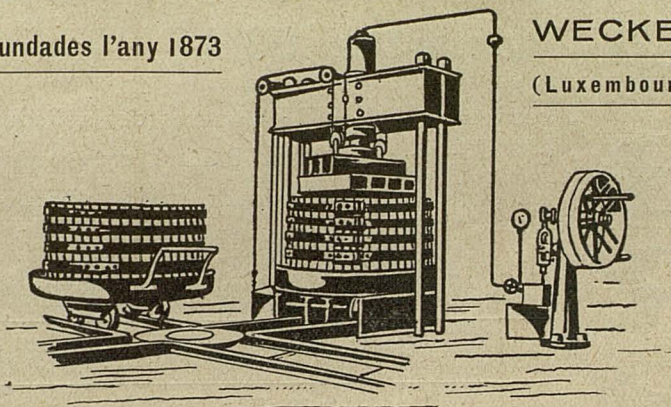
En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

Grans fàbriques «DUCHSCHER I Co»

Fundades l'any 1873

WECKER

(Luxembourg)

Premses «DUCHSCHER»

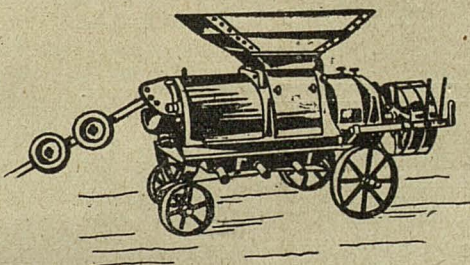
HIDRAULIQUES PER A VI
HIDRAULIQUES PER A OLI
TIPUS ESPECIALS PER A VI I OLI

Elevadors—Turbines—Trepitjadors—Derrapadores i Separadors
mecàniques «PAUL»—Premses a mà—Mecàniques de grans dià-
metres—Bombes—Motors—etc., etc.

Premses contínues silencioses «DUCHSCHER» varis tipus
sobre peus i rodes.

Han batut el «recort» de producció i bon treball de quantes es
coneixien en tota l'Espanya.

Treballen MÉS
Expremen MÉS
La cambra MÉS forta
i duradera.
Trinxen MENYS.
Exigixen MENYS
cuidado.
Fan molts MENYS
baixos que'ls que
es coneixien.

Del Certificat del Sindicat Agrícola de Valls (Tarragona) copiem:
Respecte la premsa contínua DUCHSCHER N.º 3 per els resultats obtinguts
fins al present podem assegurar que sa producció mínima es superior a la premsa
«Mercedes» en un 20 %, triturant bastant menys.

Projectes i modernes instal·lacions de «Cellers» i «Molins d'Oli»
Exclusius per a la Península

COTTI I FELIU

ENGINEERS

Despatx: Provença, 271, 1.º

BARCELONA

Demaneu catàlegs i referències

Pressupostos gratuïts

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu AGRICULTURA

Deu vostè

per a obtenir millor resultat en el tractament contra el «*mildew*» de la vinya, aplicar el

CALDO BORDELE'S

“ENOL”

i economitza el producte i farà millor treball si l'aplicació és feta per mitjà dels aparells polvoritzadors ECLAIR Vermorel i EXCELSIOR Gobet, legítims.

VICENS VILA CLOSA

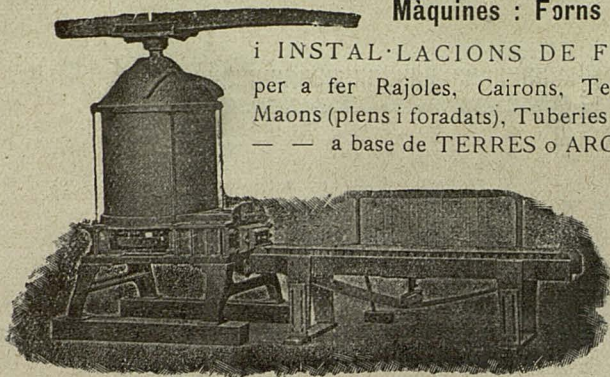
(Successor de Kegels i Vila)
Passeig de Gràcia, 88 : Telèfon 1338 G.

BARCELONA

Maquinària vití-vinícola : Productes enològics i anticriptogàmics.

Demani
prospectes

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

Màquines : Forns : Accessoris

i INSTAL·LACIONS DE FÀBRIQUES
per a fer Rajoles, Cairons, Teules, Totxos,
Maons (plens i foradats), Tuberries o Canonades,
— a base de TERRES o ARGILES —

PREMSSES,
AMASSA-
DORES,
MOLINS,
MATXA-
CADORES,
GARBE-
LLADO-
RES

Màquina, moguda a força animal,
fabricadora de materials d'edificació, amb fangs o argiles

MESCLA-
DORES de
morter, etc.

Instal·lacions de FABRIQUES de CALÇ i CEMENTS

Màquines i Motllos per a
fer: BLOCS, MAONS, CO-
LUMNES, CORNISES i al-
tres objectes d'ornamenta-
ció amb CIMENT i ARENA

ESTUDIS i PROJECTES

J. F. Villalta, C. E.

(Apartat de Correus)

BARCELONA

MOTORS I BOMBES GARDNER

INSTAL·LACIONS COMPLETES PER
A REGAR, FORÇA MOTRIU I AIXECA-
MENT D'AIGÜES, PER MITJÀ D'ELEC-
TRICITAT, GASOLINA O GAS POBRE

A. MAÑÉ JANÉ

(Successor de BADIA I MAÑÉ)

TRAFALGAR, 11

BARCELONA